

โรงพยาบาลนครคริสเตียน

สมพุก อุไรเจน

โรงพยาบาลนี้

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทาน เงิน ๔,๐๐๐ บาท และได้ทรงพระกรุณาอุดหนุนในการที่สร้างเป็นอนเนกประเภท จึงจากได้ ให้พระเดชพระคุณปรากฏแก่บรรดาผู้ได้รับประโยชน์จากโรงพยาบาลนี้ สืบไปตลอดกาลนาน

ผู้ที่ไปใช้บริการทางการแพทย์ ที่โรงพยาบาลนครคริสเตียนจะเห็นแผ่นศิลาจารึก ที่มีข้อความข้างบนนี้ ประดับไว้ที่ผนังทางเข้าตึกผู้ป่วยนอก พร้อมเหรียญบูชาด้านหน้า แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงพยาบาลนครคริสเตียน ให้ความสำคัญต่อหลักฐาน การทรงอุดหนุน การสร้างโรงพยาบาลแห่งนี้ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แม้โรงพยาบาลนครคริสเตียนจะตั้งรอก่อนมาตั้ง ณ ที่ทำการปัจจุบันก็ยังมีแผ่นศิลาจารึกนี้ มาแสดงไว้ให้ปรากฏ

โรงพยาบาลนครคริสเตียนเป็นโรงพยาบาลที่เก่าแก่ที่สุดของจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดตั้งขึ้นโดยคณะมิชชันนารีอเมริกัน ตั้งแต่ปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.๒๔๑๑-๒๔๕๓) ให้บริการทางการแพทย์สมัยใหม่มาก่อนที่รัฐบาลจะจัดตั้งโรงพยาบาลหลวงขึ้นในจังหวัดนี้ นับเป็นโรงพยาบาลที่ทันสมัยที่สุดในช่วง ๖๐ ปีที่ผ่านมา และพัฒนาต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน ประชาชนมักเรียกโรงพยาบาลแห่งนี้ว่าโรงพยาบาลหมอย้ำวี่ล

DR. WILLIAM JAMES SWART

ดร.วิลเลียม เจมส์ สวาท

ประวัติการจัดตั้ง

มีหลักฐานตามจดหมายเหตุในตอนปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่ามีชนนารีอเมริกัน ๒ คน คือบาทหลวงอี.ปี.ดันลอป (Eugene P. Dunlap) และวิลเลียม เจ. สวาท (W.J. Swart) ได้ทำหนังสือกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ร.ศ.๑๒๒ (พ.ศ.๒๔๔๖) กราบบังคมทูลให้ทรงทราบว่าจะสร้างโรงพยาบาลที่เมืองนครศรีธรรมราช ทั้งนี้จะต้องใช้เงินก่อสร้างทั้งสิ้น ๒๒,๕๐๐ บาท ได้รวบรวมเงินจากที่ต่างๆ ยังขาดเงินอยู่ ๔,๐๐๐ บาท

มิสซิส วิลเลียม เจมส์ สวาท

หนังสือภาษาอังกฤษ มีข้อความบางตอนว่า
 ".....บัดนี้พวกหมอยอเมริกัน ฝ่ายปรสปีตา
 เรียม ได้กำหนดจะสร้างโรงพยาบาลในที่อันเหมาะที่
 เมืองนครศรีธรรมราช ตั้งใจจะทำตึกต่างๆ ให้สมกับ
 ความเจริญแห่งบ้านเมืองในมณฑลนั้น แลให้กว้างขวาง
 พอที่จะกระทำการแพทย์ได้โดยสะดวกดี....."

งบประมาณที่ได้กำหนดไว้วัน ๒๒,๕๐๐ บาท
 ตึกหลังหน้ากะไว้ ๗,๕๐๐ บาท และหลังอื่นๆ ๖ หลัง
 สำหรับเป็นที่พักคนไข้หลังละ ๒,๕๐๐ บาท

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายหวังด้วยเกล้าว่าชาว
 อเมริกาจะได้รื้อรายกันให้เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท สำหรับ
 ทำตึกหลังหนึ่งเป็นที่ระลึกลับแห่งการขยายของข้าพระพุทธ
 เจ้าหมอสวาท สิ้นชีวิตเสียที่เมืองนครศรีธรรมราชเมื่อ
 สองปีแล้วนี้ ชาวอเมริกันในกรุงสยามได้ออกให้แล้ว
 ๓,๗๕๐ บาท ชาวสยามมีขุนนางเป็นพื้น ๗,๒๕๐ บาท

ยังขาดอยู่อีก ๔,๐๐๐ บาท โรงพยาบาลที่กะนี้ถึงว่า
 อยู่ใหญ่โตก็จริง ต่อไปภายหน้าคงจะรุ่งเรืองขึ้นตาม
 กำดับสมกับความต้องการ แลจะได้ใช้คนพรุ่หลายทั่วไป
 ในมณฑลนครศรีธรรมราช...."

และตามหลักฐานจากจดหมายเหตุพบว่า เมื่อ
 วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ร.ศ.๑๒๒ กระทรวงธรรมการได้
 ทำหนังสือกราบบังคมทูล ให้ทรงทราบว่าได้โอนเงิน
 งบประมาณการร รวยถมดินโรงเรียนราชวิทยาลัยไป
 จ่ายให้แก่พวกอเมริกันปรสปีตาเรียมมิชชันนารีตั้งพระ
 บรมราชประสงค์แล้ว

คณะอเมริกันมิชชันนารี ได้สร้างอาคารที่ทำการ
 โรงพยาบาลเป็นตึกขึ้นเดี่ยวต่อกันหลายหลัง บริเวณ
 ด้านหน้าติดต่อกับถนนราชดำเนิน ตรงข้ามโบสถ์และ
 โรงเรียนอเมริกัน โดยใช้ชื่อว่า "ศรีธรรมราชพยาบาล
 ที่ระลึกลับ" และเปิดให้บริการทางการแพทย์ต่อมาตาม
 ลำดับจนถึงปัจจุบัน จึงนับได้ว่า โรงพยาบาลแห่งนี้ได้
 รับพระบรมราชูปถัมภ์มาตั้งแต่ต้น หากผู้ใดที่เดินทาง
 ไปใช้บริการที่โรงพยาบาลแห่งนี้ในปัจจุบัน จะเห็นว่า
 บริเวณทางเข้าอาคารผู้ป่วยนอก จะมีพระบรมฉายา
 ลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ประดิษฐานไว้เป็นที่เคารพสักการะของบุคลากรในโร
 พยาบาลแห่งนี้ตลอดไป

แผ่นจารึกที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕
 พระราชทานเงินและทรงกรุณาอุดหนุน กิจการ
 ของโรงพยาบาลนครศรีธรรมราช

ครูแจ้ง มิตรกุล

แผ่นจารึกในตึกสวอหเป็นที่ระลึกให้แก่
หม่อมเงินนิเวศ สวอตร์

จากรายงานของศุขานิกบาลเมืองนครศรีธรรมราช
เกี่ยวกับการพยาบาล เมื่อ ร.ศ.๑๓๐ (พ.ศ.๒๔๕๔) ซึ่ง
ต่อมาคือเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ได้กล่าวถึงโ
พยาบาลแห่งนี้ว่า

".....แต่ในเขตศุขานิกบาล มีโรงพยาบาลของมิช
ชันนารี ๑ โรง ชื่อว่าโรงพยาบาลศรีธรรมราช ราษฎ
รมีการเจ็บไข้ ก็ได้ไปรักษาที่โรงพยาบาลนี้"

โรงพยาบาลนครคริสเตียนในอดีต

โรงพยาบาลนครคริสเตียนปัจจุบัน

การบริหารกิจการโรงพยาบาลศรีธรรมราชพยา
บาล ที่ระลึกอยู่ภายใต้การดูแลของคณะมิชชันนารี
อเมริกันเป็นเวลาหลายสิบปี ต่อมาได้โอนความรับผิดชอบ
การดูแลให้แก่สภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย และช่วง
ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้เกิดปัญหาไม่มีแพทย์มา
ปฏิบัติหน้าที่ถึงขั้นที่ต้องหยุดให้บริการไประยะหนึ่ง และ
ในที่สุดตระกูล "มิตรกุล" ต้องเข้ามารับช่วงดำเนินการ
ตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ มาจนถึงปัจจุบัน

การบริการผู้ป่วยของโรงพยาบาลนครคริสเตียน
ในปัจจุบัน

นายแพทย์จำรัส มิตรกุล ได้ฟื้นฟูโรงพยาบาล
แห่งนี้ต่อจากนายแพทย์สมพร มิตรกุล ให้เป็นโรง
พยาบาลที่ทันสมัย ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๒ ต่อมาได้เปลี่ยน
ชื่อโรงพยาบาลจากศรีธรรมราชพยาบาลที่ระลึก เป็น
โรงพยาบาลนครคริสเตียน และต้องย้ายจากสถานที่
ตั้งเดิมบริเวณถนนราชดำเนินไปอยู่บริเวณหน้าบ่ออ่าง
ถนนศรีปราชญ์ มาจนถึงปัจจุบัน

โรงพยาบาลนครคริสเตียน ยังคงเป็นโรงพยา
บาลเอกชนขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของจังหวัดนครศรีธรรม
ราชที่ให้บริการทางการแพทย์เป็นที่เชื่อถือของประชาชน
อยู่อย่างมั่นคง

การบริการผู้ป่วยของ ร.พ.นครคริสเตียน ในปัจจุบัน